

Stichting alvan tsarik

Secretariaat: Anjerstraat 19 6915 SL Netherlands
Bankrekening NL66 RABO 0113 8511 62

Nieuwsbrief oktober 2024

Het is oktober, tijd voor een nieuwe Nieuwsbrief van Stichting alvan tsarik. De laatste nieuwsbrieven lieten soms een mineurstemming zien, de gevolgen van de oorlog en de algehele stemming in het land, het was ook echt niet best. Daarom is het fijn, jullie te laten delen in een aantal positieve ontwikkelingen. Niet dat alles er op dit moment zo rooskleurig voorstaat in Armenië, dat nu ook weer niet, maar we voelen weer meer energie van verschillende kanten komen en dat hadden we ook best nodig.

Waar gaan we het over hebben:

- De situatie in het land
- De preschool
- Het bezoek van Stichting Het Bosje
- De bouw van de foyer
- Het ambassadeproject
- Een fantastische gift van ELAN
- Bezoek Servaas in oktober
- Bezoek René in november
- De plannen voor de toekomst

De situatie in het land

De situatie in Armenië wordt nog steeds beheerst door de gevolgen van de val van Nagorno Karabach. De vele vluchtelingen die een plaats moeten vinden in een land, waar de problemen al voor hun komst gigantisch waren, houden veel instanties bezig. Er zijn veel initiatieven van NGO's, ambassades hebben programma's voor deze bevolkingsgroep en ook organisaties als de Nederlandse PUM richten zich op integratie van deze mensen op de arbeidsmarkt (onze eigen Yester werkt sinds begin dit jaar voor PUM.) Het lijkt alsof veel Russen, die na het begin van de oorlog in Oekraïne naar Armenië en Georgië waren gekomen, intussen verder zijn getrokken.

Politiek gezien lijken er nauwelijks veranderingen te zijn. Over de oostgrens met Azerbeidzjan horen we af en toe over incidenten, er rijden nog steeds heel veel Turkse en Russische vrachtwagens door de stad naar het noorden, in de NRC stond laatst een artikel over de rol van landen als Turkije, Georgië en Armenië bij de doorvoer van sanctiegoederen naar Rusland. We horen van verdragen, waarbij Armenië zich bindt aan Europese instanties om Europese waarden en normen in de samenleving te brengen en de regering gaat onvermoeibaar verder met haar hervormingen, die voor veel mensen best wel snel gaan. Aan de andere kant wordt Armenië vaak genoeg met de neus op zijn afhankelijkheid van Rusland gedrukt, of het nu om de energievoorziening of om militaire aanwezigheid gaat.

De preschool

Wij moeten concurreren met gratis preschools die door de staat worden gefinancierd en met particuliere preschools, die zeer uitgebreide voorzieningen kunnen bieden, zoals opvang voor de hele dag, of die flinke fondsen kunnen inzetten, bijvoorbeeld als het gaat om religieuze organisaties zoals Pinkstergemeenten. Ouders kiezen dan vaak voor een volledige dag op school of voor de onbetaalde mogelijkheid, hoewel ze graag hun kinderen bij ons zouden brengen, ze kennen de kwaliteit van ons onderwijs. Op het eind van het schooljaar waren er 25 kinderen in onze preschool, ongeveer de helft van wat wij ons wensen. Zoals gebruikelijk zijn er aan het begin van het nieuwe schooljaar wat minder kinderen. Op dit moment hebben wij 20 leerlingen in 2 groepen. Drie voormalige leerlingen van de preschool komen dagelijks na schooltijd naar ons centrum om huiswerk te maken en met de preschoolleerlingen te spelen.

Liza Hayrapetyan is een toegewijde kleuterlerares in ons Centrum, waar ze haar praktische ervaring combineert met haar academische opleiding. Ze zit momenteel in haar laatste jaar aan de Gyumri-afdeling van de Europese Universiteit van Armenië, waar ze psychologie studeert. Ze zal in augustus 2025 afstuderen. Liza's opleiding wordt door Stichting Het Bosje financieel mogelijk gemaakt.

Liza's docente, Armine Tadevosyan, heeft veel interesse getoond in haar vooruitgang. Verscheidene keren heeft Armine ATSEC bezocht om Liza's lessen te observeren, vooral tijdens haar stage, die Liza weet te combineren met haar werk. Armine was onder de indruk van Liza's vermogen om haar klas te leiden, vooral van haar vaardigheid in het werken met drie leerlingen die aanzienlijke moeilijkheden en gezondheidsproblemen hebben. Liza krijgt op haar opleiding uitgebreid de mogelijkheid om te vertellen over ons kleuteronderwijs met de hoeken.

Liza's inspanningen zijn ook opgevallen bij de ouders van de kinderen, die hun dankbaarheid uiten. Ze erkennen het werk dat ze niet alleen in de opvoeding van hun kinderen steekt, maar ook in het geven van liefde, warmte en een plezierige leeromgeving. De combinatie van haar kennis, zorgzaamheid en enthousiasme maakt haar een waardevolle persoon voor zowel de ontwikkeling van de kinderen als in ATSEC.

Nieuwe medewerkers bij ATSEC

Zoals we vorig jaar vertelden, heeft ATSEC enige leerlingen uit gezinnen die gevlucht zijn uit Artsakh (Nagorno-Karabach) gratis onderwijs aangeboden. Het lesgeld voor deze leerlingen wordt door enkele vaste Nederlandse sponsors overgenomen.

In die periode werd Anahit, een van de vrouwen uit Artsakh, die betrokken was bij verschillende ondersteunende projecten van ATSEC, gekozen als assistent van Liza. Anahit komt uit Artsakh en woont nu in het dorp Azatan. Ze observeerde Liza een tijd lang om te leren hoe wij kleuteronderwijs vormgeven, en inmiddels is ze veel ervarener in het werken met groepen en het ondersteunen van Liza en Meri. Ze neemt deel aan teamvergaderingen en bijbehorende trainingssessies. Haar salaris wordt twee jaar gesubsidieerd door een Oostenrijkse donor, Günter Peter, die sinds de aardbeving in 1988 donaties doet.

Sinds augustus 2024 is bij ons een nieuwe vrouw werkzaam als schoonmaakster. Siran komt ook uit Artsakh, en was betrokken bij ondersteunende projecten. Ze brengt haar kleine dochter mee naar de groep van Liza. Haar twee oudere schoolgaande kinderen hebben tijdens de zomervakantie deelgenomen aan lessen Engels en Spaans in ons centrum.

De bouw van de foyer

We hebben het er vaak over gehad. De Friezen waren vorig jaar al klaar om ermee te starten, maar de bureaucratie in Armenië heeft heel veel tijd nodig en pas eind december 2023 kwam de uiteindelijke bouwvergunning om de ruimte tussen onze twee gebouwen te overkappen. Stichting Het Bosje heeft ons extra financiële mogelijkheden geboden om de bouw van de foyer ook zo te maken als wij ons dat voorstelden.

De afgelopen winter was het weer zeer wisselvallig. We konden pas in april aan de bouw beginnen. Op dit moment is het dak dicht, de achterzijde eveneens, wordt de façade aangebracht en de nieuwe buitendeur is geplaatst. De tegelvloer is gelegd, een nieuwe trap van stenen geplaatst, die later met hout zal worden afgewerkt.

Er is een design voor de ruimte, gemaakt door de Nederlandse ICS-adviseur Teun van Wijk en Melsida Papoyan uit Gyumri, architect in spe. Teun van Wijk zal in de toekomst mee gaan denken over innovatieve leeromgevingen in het kader van het Technasiumproject in Armenië, maar heeft nu al zijn ideeën voor onze foyer ontwikkeld. Kleurstelling en gebruik van de ruimte zijn gericht op kinderen in onze preschoollleeftijd. René Beunk en Gagik Mkhitarian planen de uitvoering van het design in november 2024. (Over het design van de lampen is het laatste woord nog niet gezegd....)

Er zijn aansluitingen voor radiatoren, maar we kijken ook naar infraroodpanelen. Die zijn in Armenië te koop, maar we moeten de kwaliteit en de prijs onderzoeken. Het gebruik van infraroodpanelen is gunstig voor ons, omdat we dan gebruik kunnen maken van onze zonnepanelen.

Het voormalige kantoor van Yester is omgebouwd tot een mooie opslag voor leermiddelen. Nu is er in de klaslokalen alleen het materiaal aanwezig dat nodig is voor de lessen en thema's van dat moment. Het ziet er daarmee opgeruimder en efficiënter uit.

Als de foyer klaar is, kan hij op veel verschillende manieren worden gebruikt. De vele kinderboeken die wij nu in dozen hebben, komen beschikbaar in schappen en schapjes aan de muur. Er zal een voorleeshoek worden ingericht met een grote stoel. Wij willen ouders benaderen om hierin een rol te gaan spelen. De kinderboeken gaan we uitlenen omdat we het lezen thuis samen met de ouders willen stimuleren. De trap naar de preschool vanuit de foyer bevindt zich op een zeer centrale plek en de onderste treden zijn ook als zitgelegenheid voor de kinderen bedoeld. De foyer zal ruimte en mogelijkheden bieden om buiten de leslokalen groepen aan het werk te zetten.

Daarnaast hebben we natuurlijk nog de bestaande leslokalen, waarvan er een als lokaal voor buitenschoolse opvang wordt gebruikt. Daarin geven wij muziekonderwijs, Klein Technasiumlessen en schilderlessen.

Lilit heeft een PowerPoint presentatie gemaakt waarin een en ander helder wordt gemaakt. We gaan proberen die via de website voor iedereen toegankelijk te maken (als het technisch mogelijk is, onder Nieuwsbrieven, blijf af en toe kijken).

Bezoek van Stichting Het Bosje

Stichting Het Bosje financiert voor een heel groot deel ons pand en de verbouwingen die daarbij horen. Eind april brachten de bestuursleden Remi Verduin en Cor van den Bogaard een bezoek aan Gyumri. Dit was voor ons intensief, confronterend en inspirerend.

De korte tijd van het bezoek maakte een zeer vol programma onvermijdelijk. Remi en Cor hebben uitgebreide gesprekken gevoerd met onze stafleden en partners rondom de organisatie zoals ouders en mensen van de PABO. Hun kritische en open blik legde een aantal zwakheden in onze organisatie

bloot. Ze zien teveel taken voor te weinig mensen, met als gevolg dat er zaken blijven liggen. Wij zijn te weinig gericht op het helemaal uitvoeren van een project om pas daarna aan het volgende te beginnen. Gevolg is dat het centrum er soms rommelig uitziet omdat er dingen door elkaar heen lopen. Remi en Cor noemen de zwakke financiële basis door het kleine aantal leerlingen in de preschool. Het ontbreken van een formele jaarplanning door het bestuur van ATSEC was ook een belangrijk kritiekpunt. Maar men zag eveneens de enorme inzet van de stafleden en de kritiek was dan ook opbouwend bedoeld.

Wij begrijpen de punten van kritiek en pakken die graag op om ons werk beter te maken. De binnenplaats is opgeruimd nu alle materiaal in de bouw van de foyer verwerkt is. De voormalige kamer van Yester wordt een goed ingerichte opslag en de planning van de foyerbouw voor wat betreft het design is overzichtelijk en haalbaar. De kleuters hebben de ruimte al in gebruik genomen.

Werkreis Servaas in oktober

Zoals gebruikelijk is Servaas in oktober voor zo'n 1,5 week in Gyumri. Hij heeft een vol programma. Gepland staan de jaarlijkse functioneringsgesprekken met alle stafleden. Dit zijn inmiddels zo'n 10 gesprekken. De medewerkers beginnen er aan gewend te raken. Op zich is dit niet gebruikelijk in Armenië. Als je iets over je functioneren hoort is het meestal niet best. Dat willen we graag anders zien en geven daarvoor het goede voorbeeld in onze eigen organisatie.

Ook zal Servaas een aantal trainingen verzorgen in het kader van het Erasmus + project (*meer informatie een klein stukje verder*). Dit wordt allereerst een training voor een groep MBO-docenten van scholen die als partners gaan meedraaien in een Erasmusproject met als kern Technasium. Het thema van de training zal zijn "Van docent naar coach".

Deze docenten komen van 4 verschillende MBO's (VET's), 3 uit Gyumri en 1 uit Vanadzor. Op al deze scholen wil Servaas ook graag een korte training verzorgen over het Technasium.

Tenslotte is er nog een training over Coaching, voor onze eigen opleiders.

Werkreis René in november

Ook René zal een of meer trainingen geven over Technasium. Allereerst voor de vier Technasiumdocenten-in-opleiding van ons eigen centrum, maar ook voor de groep mbo-docenten. Thema zal zijn het document "Onderwijsfilosofie van het Technasium op Hoofdlijnen", uitgegeven door Stichting Technasium. Wij hopen hen zo goed voor te bereiden op deze voor hen heel nieuwe onderwijsbenadering.

Daarnaast wil René samen met Gagik het design gaan uitvoeren voor de foyer zoals dat door Melsida en Teun is bedacht.

Fantastisch cadeau van "De Friezen"

Onze Friese vrijwilligers blijven ons verrassen, zelfs als ze helemaal niet Gyumri zijn. Via Theo zijn we afgelopen maart uitgenodigd op zijn school in Dronryp om rond te kijken bij hun innovatieve aanpak van onder andere het kleuteronderwijs. Lilit heeft er weer een boel ideeën opgedaan. We hebben er ook gesproken met de stafmedewerker ICT van de onderwijskoepel ELAN om te zien of wij hun afgeschreven ICT-apparatuur in Armenië kunnen inzetten. Pas geleden kregen wij een mooi aantal iPads, die we meenemen naar Gyumri om alvast de mbo-docenten van ons Erasmusproject te voorzien.

Plannen voor de toekomst

Hier willen wij het hebben over voor de korte termijn en plannen op een wat langere termijn.

Muzieklessen

Buurvrouw Maria Karapetyan is muziklerares. Zij heeft veel materiaal heeft ontwikkeld voor een speelse omgang met muziek, die vooral ook op plezier voor leerlingen is gericht. Dit past in onze filosofie als ATSEC.

Na enige proeflessen in onze groepen gaat ze in de buitenschoolse opvang verder (2 uur per week).

Vooralsnog hebben zich daarvoor vier van onze leerlingen opgegeven en wij zien een grote kans, dat ook andere kinderen uit de buurt hiervan gebruik gaan maken.

De schilderlessen

De schilderlessen van vorig jaar worden voortgezet (2 uur per week).

Klein Technasium

Al sinds afgelopen schooljaar worden lesmodellen voor Klein Technasium ingezet in de lessen van de preschool als ze bij het dan actuele thema passen. Wij beschikken over een groot aantal uitgewerkte en naar het Armeens vertaalde lessen uit het Nederlandse programma "Ontdek je werkplek" van Harrie Valkenier en Evelien Hofman (Techniekonderwijs voor kleuters).

Wij onderzoeken nu mogelijkheden om Buitenschoolse Opvang te organiseren.

Er is momenteel overleg met een van de ouders, die als juweelmaker lesgeeft in het mbo. Het plan is dat hij per week tweemaal een uur Klein Technasium gaat geven. Hij wil daarvoor wel een vergoeding en wij bekijken of dit haalbaar is. Uit de lopende inkomsten gaat dat in ieder geval niet lukken.

Ouders geven aan, niet meer dan de maandelijkse ouderbijdrage te kunnen geven en willen daarom ook niet voor eventuele lessen betalen.

De wat langere termijn

Nieuwe lesgroep 3-jarigen

Als mogelijkheid om het leerlingaantal omhoog te brengen denken wij opnieuw aan het vormen van een kleutergroep van 3-jarigen. Dit plan hebben wij eerder geopperd, maar nog niet uitgevoerd. Nu de foyer zo goed als klaar is, krijgen wij ruimte om dit project aan te pakken.

Technasium en Erasmus Plus

De Technasiumpilot in zes scholen in Gyumri is afgesloten. Het project is zeer geslaagd te noemen, het Ministerie van Onderwijs in Yerevan en de Armeense SLO hebben dit ook als zodanig erkend. Het vak Technasium (beter gezegd O&O) staat sinds augustus in een officiële lijst van het Ministerie als een te kiezen vak in de vrije ruimte van het lesprogramma op alle Armeense scholen. De Armeense SLO heeft ons intensief begeleid in deze procedure.

Voor een implementatie in het curriculum als hoofdvak op de reguliere scholen is het nu nog te vroeg. Het Ministerie heeft geen geld voor salarissen en er zijn ook nog geen opgeleide docenten in het land.

Wij kiezen nu voor een omweg via het Europese Erasmus Plusprogramma, dat voor mbo-opleidingen mogelijkheden biedt om aan capacity building te werken. Wij zullen in februari 2025 een aanvraag indienen met een consortium bestaande uit 10 deelnemers uit Nederland, Duitsland en Armenië.

Mocht dit worden toegekend, zullen wij 3 jaar tijd hebben, het Technasiumconcept te implementeren op vier mbo-opleidingen in twee noordelijke provincies in Armenië. Tegelijkertijd werken wij dan aan de opbouw van een kennisorganisatie vergelijkbaar met Stichting Technasium in Nederland en blijven wij in contact met het Ministerie van Onderwijs over de voortgang. Wij hopen na deze omweg klaar te staan voor een invoering op nationaal niveau.

In september hebben René en Teun van Wijk (die ook onze foyer heeft ontworpen, samen met Melsida) een bezoek gebracht aan de MBO's die mee willen doen aan dit project.

The Alphabet of Human Rights for Children

In het verleden heeft de Nederlandse ambassade een klein project "The Alphabet of Human Rights for Children" laten uitvoeren door ATSEC. Voor schoolkinderen vanaf 4 jaar werd een lessenreeks ontwikkeld, waarin ze leerden over hun rechten en plichten als kind.

Bij het aantreden van de nieuwe ambassadeur vorige maand, werd ATSEC gevraagd om een project uit te voeren voor drie verdere jaren. De projectomschrijving is als volgt:

Children "The Alphabet of Human Rights: Learn, Act, Change" /duration:3 years 01/08/2024-01.08.2027/ The goal of the project: Contribute to the establishment of human rights and democracy in Armenia through the training and empowerment of youth. The project intends to raise the level of legal awareness of 300 young people from 10 regions of Armenia, aged 14-16, empower them by giving knowledge and skills, and the opportunity to put their abilities to work.

De ambassade heeft daarbij uitdrukkelijk aangegeven dat men groot vertrouwen stelt in ATSEC, wetende dat ATSEC een kleine organisatie is. En natuurlijk zijn wij daar heel trots op!

Tati Tun

In het verleden is er een project geweest van ATSEC en Women Fund Armenia met de naam Tati Tun (Oma's Huisje, het huis dat op ons terrein staat en dat vroeger door een oude dame werd bewoond).

Het doel was vrouwen in precare situaties de mogelijkheid te bieden om in ons centrum geld te verdienen door te werken op onze binnenplaats. Deze biedt ruimte voor kinderen en hun (groot)ouders om te spelen of spellen te doen. De drankjes zouden door de vrouwen van het project worden aangeboden. Hun kinderen kunnen in ons centrum worden opgevangen.

Er is meubilair gemaakt van pallets en door een Tsjechische organisatie is de overkapping betaald.

Corona heeft de uitvoering van het project vertraagd, maar nu is er een verzoek van een andere organisatie gekomen voor samenwerking: "Agate Rights Defense Center For Women With

Disabilities” NGO in Gyumri, in the frame of Strive projects, is announcing grantees focused on supporting and strengthening Artsagh women in Shirak marz.”

Al enige tijd zijn wij bezig om een zinvolle en attractieve bestemming voor Tati Tun (Oma’s Huisje) te bepalen. Onze gedachten gaan nu naar een horecabestemming eventueel met B&B-mogelijkheid.

In deze optie kunnen de vrouwen uit “Agate Rights Defense Center For Women With Disabilities” een rol en plaats in dit project krijgen, hun kinderen in ons centrum de preschool bezoeken en het biedt de mogelijkheid voor partners uit het Erasmusproject en het Technasium om projecten uit te voeren of beroepsstages te doen. Voor ATSEC is het ook een mogelijkheid eigen inkomsten te genereren.

Vast staat wel dat “Agate Rights Defense Center For Women With Disabilities” bereid is te investeren in keukenapparatuur en keukenaankleding als wij daar een cofinancing tegenoverstellen door bijvoorbeeld de ruimtes bouwkundig klaar te zetten. Behalve dat wij vrouwen de mogelijkheid bieden, aan hun eigen levensonderhoud te werken en hun kinderen goed onder te brengen, zien wij voor onszelf een kans om het knellende vraagstuk op te lossen van hoe kinderen een hele dag op te vangen. Ouders kiezen zoals gezegd vaker niet voor ons als preschool , omdat elders hun kinderen wel worden voorzien van maaltijden. Dit zouden de vrouwen uit “Agate Rights Defense Center For Women With Disabilities” voor hun rekening kunnen nemen.

Het moge duidelijk zijn dat er nog veel onderzoek naar (financiële) haalbaarheid en regelgeving nodig is. Maar zoals aan het begin al gezegd: we voelen weer energie. En wat we in al die jaren ook hebben geleerd: altijd groots denken! En dat doen we ook nu weer.